

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Pace în partid.

Din partea conducerii partidului național român s'a dat publicității următorul proces verbal:

Subscriși delegați ai comitetului național român, pe deoparte, și comanditarii ziarului „Tribuna”, pe de altă parte, pătrunși de necesitatea imperioasă de a restabili viața normală de partid afirmând unitatea și solidaritatea națională, precum și de dorința, de a asigura disciplina de partid și a încheia pacea cinstită pentru toți, curmând astfel neînțelegerile iscate între comitetul național și ziarul „Tribuna”, am căzut de acord și am convenit la următoarea înțelegere:

Comanditarii ziarului „Tribuna” pun acest ziar, precum și ziarul „Tribuna Poporului” și întreaga avere a acestora la dispoziția Comitetului național, obligându-se de a împlini toate formalitățile ce se vor găsi necesare.

Comitetul național se va reîntregi prin retragerea demisiunilor din partea dnilor Dr. N. Oncu, N. Ivan, Oct. Goga și P. Givulescu și prin cooptarea de către comitet a dlui R. Ciorogariu în locul vacant.

Comitetul național va lua asupra-și activul și pasivul societății în comandă „Tribuna”.

Ziarul „Tribuna” se va fuziona cu ziarul „Românul” într'un singur organ al Comitetului național.

În consiliul de administrație al ziarelor Comitetului vor intra domnii Dr. Nic. Oncu și Sava Raicu, iar dl Oct. Goga în comitetul de redacție al acestor ziare.

Chiar prin încheierea înțelegerii de față dispărând pentru totdeauna toate motivele de discordie, dispunem ca acest fapt îmbucurător să fie adus la cunoștință generală prin publicarea prezentului proces verbal.

Arad, 9 Martie 1912 n. c.

Delegații Comitetului:

Dr. T. Mihali m. p. Dr. I. Maniu m. p.
Dr. Romul Veliciu m. p.

Comanditarii „Tribunei”:

R. Ciorogariu m. p. Sava Raicu m. p.
Dr. Nicolae Oncu m. p.

Comitetul național, întrunit Duminică la Arad în sesiune plenară, sub prezidiul dlui Dr. T. Mihali a ratificat cu unanimitate conținutul acestui proces verbal.

Astfel pacea este restabilită în sinul partidului național român.

Un congres biblic românesc.

De Dr. N. Balan.

(Urmare).

Mi-ar putea face cineva obiecțiunea: de ce să punem atâtea îngrădiri, când voim să răspândim Biblia printre popor? Protestanții doar nu fac așa, ei dau Biblia în mâinile tuturor, fără deosebire de vârstă și cultură și fără teamă, că prin aceasta vor produce vre-un rău.

Nu-mi este greu să răspund la această obiecțiune. Am indicat mai sus motivele de ordin pedagogic și etic, pentru cari se impun anumite restricțiuni în privința răspândirii Bibliei în popor. Am arătat că biserica e datoare să ia măsurile de lipsă, ca Biblia să fie înțeleasă drept și să servească spre edificarea morală a cetitorilor. Necesitatea unor asemenea măsuri încep să o recunoască chiar și protestanții. Sinodul protestant general din Palatinat, ținut în toamna anului 1901, a luat cu unanimitate hotărârea să roage autoritatea bisericească să se ocupe mai de-aproape cu edarea unei Biblii prescurtate, „fiindcă există o trebuință generală simțită (ein allgemeines Bedürfnis) de o carte, care, după ce se vor fi suprimat locurile mai puțin importante și cele ispititoare pentru tinerime, să dea cuprinsul esențial al Scripturii într-o formă îndemânatică”.¹

¹ Citat la I. Hoffmann: Die III. Schrift ein Volks- und Schulbuch in der Vergangenheit. Kempten 1902, pag. 135.

Părerii de felul acesteia aș putea cita mai multe, căci sunt mulți teologi protestanți cari le susțin.

Iată deci că și protestanții cer anumite restricțiuni în privința cetirii și răspândirii Bibliei!

Dar provocarea la protestanți, în cazul de față, nici nu e la loc, fiindcă altfel e privită Biblia la ei, și altfel la noi. Se știe că protestanții, conform așanumitului principiu formal al lor, țin Scriptura ca singura normă a credinței. Fiecare creștin protestant are dreptul să-și extragă el însuși, prin interpretarea ce el o dă cuvintelor Scripturii, învățăturile de credință ale sale. Acest principiu dus cu consecvență până la sfârșit, admite *quot capita, tot sensus* în materie de credință. E evident, că între astfel de împrejurări, la protestanți n'a putut și nu poate să se susțină unitatea credinței, o condiție indispensabilă pentru unitatea internă a bisericii. De aici se explică numărul mare al sectelor în cari este divizat protestantismul, precum și diversitatea ce există între teologii protestanți chiar și în privința celor mai esențiale învățături ale creștinismului.

Prin urmare protestanții lucrează în consecvență cu amintitul principiu formal al lor, când dau Biblia în mâinile tuturor credincioșilor, fără să-și bată capul mult cu aceea de ce duh vor fi ei inspirați cetindu-o.

De tot altfel stă chestiunea privită din punctul nostru de vedere. Căci pentru noi nu Scriptura este norma nemijlocită a credinței, ci doctrina cea vie, păstrată definitivă și propovăduită din partea bisericii pe baza sf. Scripturi și a sf. Tradițiuni, ca izvoare ale revelațiunii dumnezeiești. Biserica a fost instituită de Mântuitorul ca să-i continue opera; ei i-a încredințat spre păstrare harul și adevărul religios, pe care e datoare să-l împărtășească tuturor oamenilor cari doresc să-și lucreze mântuirea. Biserica are făgăduința, dată de întemeietorul ei, că nici por-

țile iadului nu o vor birui, iar prin asistența neîntreruptă a Duhului Sfânt, de care se bucură, ea singură are să fie și este în mijlocul tuturor furtunilor „stâlp și întărire a adevărului” (I Tim. 3, 15). Biserica lui Cristos și poate să fie depozitara credincioasă a mijloacelor de mântuire, fiindcă ea nu este o societate care s'ar schimba de-odată cu trecerea persoanelor cari o compun într'un timp, ci este o comunitate stabilă, bazată pe aceleași principii ale credinței și condusă dela început și până astăzi de același Duh al adevărului. Biserica a păstrat și sf. Scriptură, pe care, împreună cu sf. Tradițiune, o consideră ca izvor al revelațiunii divine. Învățăturile credinței și ale vieții creștinești, pe cari biserica le scoate din aceste izvoare cu competența ce o are de a le interpreta autentic, le împărtășește ca o mamă bună fiilor ei credincioși spre mântuire.

Principiul formal al protestanților este insuficient și de o valoare foarte subiectivă. Ca să scot la iveală numai câteva scăderi ale celui principiu, întreb: oare dela Cristos și până la încheierea canonului cărților sf. Scripturi, deci până spre sfârșitul veacului prim, creștinii ce normă a credinței au avut? Scriptura, evident, nu; ci aceea normă a fost doctrina cea vie păstrată și propovăduită de biserică prin apostoli și prin succesorii lor. Eiar creștinii cari nu știu ori nu pot ceti sf. Scriptură, — și câți au fost de aceștia dela început și până astăzi! — ce normă a credinței au ei? Mântuitorul n'a scris nici un șir măcar și n'a dat apostolilor poruncă să scrie ei, ci li-a împărtășit doctrina cu graiul viu și li-a poruncit să o vestească la toată făptura. Prin urmare voința Mântuitorului n'a fost să le dea oamenilor o carte drept normă a credinței lor. Sf. Scriptură nici nu conține o expunere sistematică a doctrinelor Mântuitorului, ci singuraticile ei scrieri au fost compuse la ocazii speciale

FOIȘOARĂ.

Românii din America

de preotul I. Podea.

(Urmare).

Biserica unită.

Păr. Dr. Epaminonda Lucaciu, îndată după sosirea sa la Cleveland (15 Nov. 1905), a organizat o parohie unită, iar afară de Cleveland făcea propagandă pentru o biserică românească (?). De teamă, ca nu cumva ortodocșii să facă mai multă ispravă, a recurs la un mijloc de tot rușinos și condamnat: în schimbul unei protecții umilitoare a supus parohia, Episcopiei rom. cat. din Cleveland — fără știrea și învoirea credincioșilor.

Trist, foarte trist, cum nu se poate mai trist, că astăzi, când toți conducătorii noștri lucră pentru a îngropa divergențele confesionale și a încheia poporul în un trup, fiul unui V. Lucaciu rupe dela trunchiul o ramură a poporului nostru pribeag! Și astăzi nu numai parohia și biserica din Cleveland, ci toate bisericile zise unite sunt latine, chiar și după formă, nu numai că

sunt supuse episcopilor rom. cat. Dar scopul sfințește mijloacele.

Părintelui Ep. Lucaciu i-a succedat, ca în curând să pună piatra fundamentală a caselor parohiale, și a celei dintâi biserici românești „Sf. Helena”, care în 21 Oct. 1906 s'a sfințit prin Ill. Sa, D. Dr. Ignatie Hortsmann, episcopul rom. cat. din Cleveland. Notez că cu această ocaziune s'a vorbit poporului nostru, poate pentru prima dată în biserica sa, latinește și englezește.

Nu a mers chiar așa repede în celelalte parohii cu zidirile de biserici. Așa, că în So. Sharon, parohie înființată în aproape același timp cu cea gr. or., nici până astăzi nu este biserică, iar în Jounstown Ohio abea târziu, sub îngrijirea păr. Aurel Hațegan s'a terminat și sfințit o foarte frumoasă biserică de cărămidă.

La începutul anului 1907 Dr. Ep. Lucaciu predă „Românul”, bancă, ziar și librărie, d-lui inginer Gavril Barbul și trece în Aurora, statul Illinois, ca să înceapă nouă organizări bisericești.

În realitate urmărirea însă alte scopuri. Căuta cât mai mult să fie singur și departe de ceice i-ar putea face vre-o concurență în „bussines”-ul privat. Înainte de toate înfiin-

țează aici o parohie și o nouă agenție de bani și bilete de vapoare sub numele de „Aurora”, apoi editează și redactează „Catholicul American” în care se continuă cu mai multă scârbă certele confesionale pornite de „Românul” și „America”. Pe de altă parte se ocupa cu o idee nouă, cu colonizarea Românilor, și în legătură cu o agenție de pământuri cearecă a coloniza pe muncitorii noștri în Texas, în satul „Lucăcești”.

Spre binele și norocul oamenilor noștri, aceasta întreprindere a păr. Lucaciu, ca multe altele, a dat greș. Și poate, că ar fi reușit, dacă „fiul vitreg al papii din Roma” nu s'ar fi arătat atât de mare catolic. A tipărit o broșură de reclamă în care scria: „A doua condiție pentru ceice voesc să se așeze în satul românesc din Texas, este, că nu pot fi oameni fără credință (?) și trebuie să primească organizația noastră bisericească din Aurora Ill.”, unde modesta bisericuță s'a sfințit prin Il. S. D. Dr. I. P. Muldoon, despre care scria „Catholicul American” că: „dânsul este, care cu cea mai mare dragoste ne-a ajutat, și când ni se părea că toate sunt contrare, când

*) Românul, Nr. 13 Anul VII.

nu aveam pe nime, dânsul ni-a fost ca un tată și ce nu am fost în stare să facem (?), cu ajutorul lui am dus la îndeplinire.”

În Aurora Ill. păr. Lucaciu rămâne până la finea anului 1908, când trece pentru scurtă vreme în Europa, ca întorcându-se să deschidă în New-York „Casa de emigrare Aurora” cu un capital de 125 mii coroane.

Deodată cu această nouă întreprindere încetează de a mai apărea „Catholicul American”, care hulea biserica ortodoxă, și în 15 Octomvrie apare la New-York „Românul din America”, la început de două ori pe lună, mai târziu săptămânal, ca ziar de reclamă.

Pe lângă conducerea casei de emigrare, pe lângă conducerea ziarului și nouăle încercări de a coloniza pe Români în Sandomingo (botezat de sf. sa „Raiul pe pământ”), mai înființează și o nouă parohie în Trenton N. Y. în 19 Septemvrie 1909, și cu aceasta, activitatea de organizator bisericesc a păr. Lucaciu deocamdată se curmă. Până prin Aprilie 1911 se mai ocupă cu

**) Catholicul American, Nr. 3 Anul II.

și cu considerare la anumite trebuințe sufletești ale credincioșilor. Chiar unii dintre scriitorii sfinți spun că n'au scris tot, ci și-au păstrat unele învățături ca să le împărtășească cu graiul viu, îndatorind pe creștini să păzească și pe acestea întocmai ca și pe cele vestite în scris. Prin urmare și Tradiția este un izvor al doctrinei revelate. Dar chiar presupunând că în sf. Scriptură se găsește întreg adevărul creștin, cine ne dă cheazășie despre autenticitatea ei și cine ni-o interpretează așa cum trebuie ea înțeleasă? Fără îndoială, biserica, în puterea drepturilor și prerogativelor ei ca depozitară adevărului mântuitor. Prin urmare nu Scriptura, ci doctrina bisericii este normativă pentru conștiința noastră religioasă.

Prin aceasta, se înțelege, nu scade nici decum valoarea sf. Scripturi, ci dimpotrivă: crește în fața credincioșilor, având ei din partea bisericii garanța deplină a interpretării autentice a cuvântului dumnezeesc.

Din cele zise rezultă și mai mult, că biserica e datoare să poarte grijă, în interesul binelui sufleteș al fiilor săi, ca aceștia să înțeleagă drept cuvintele Scripturii. Prin măsurile ce le va lua în scopul acesta, biserica tinde să normeze și lumineze conștiința religioasă a credincioșilor săi și o ferească de răătăcirii, ceea ce este o condiție neapărată pentru crearea unei religiozități profunde și a unei vieți morale sănătoase. În același timp biserica își păstrează și păzește în acest chip unitatea internă, bazată pe unitatea credinței membrilor săi. Ce importanță are această pază a unității religioase nu numai pentru biserică, ci și pentru neamul pe care-l ocrotește ea, ne putem închipui gândindu-ne la primejdia ce ne-ar amenința, când pe urma unor interpretări subiective a sf. Scripturi s'ar ivi secte religioase și în sinul poporului nostru. Până acum avem destul de furcă cu secta nazarenilor, n'avem trebuință și de alte stășieri.

(Va urma.)

Inmormântarea profesorului Dr. Ion Borcia.

Vorbirea domnului Dr. V. Bologa, directorul școlii civile de fete a „Asociațiunii”, rostită la înmormântarea profesorului Dr. Ion Borcia, a fost următoarea:

„Zilele omului ca o picătură de apă din mare, și ca un grăunț de năsip, așa sunt de puțini anii în ziua veacului”. Int. lui Sirach 18, 9.

Jalnic! ascultători! Adâncă impresie s'gudue sufletul nostru, când în lacrimi și durere ne vedem intruniți din nou în jurul unei jărife din sânul neamului nostru, o jărifă duioasă, n'isi măcar bănuita mai înainte,

afacerile de natură financiară, iar după căderea „Aurorei” se retrage dela locul de frunte, pe care i l-au dat aderenții săi.

Pe când Dr. E. Lucaciu trece din Cleveland la Aurora Ill., sosește aicea Dr. A. Nicolescu, prof. din Blaj „care a fost om de omenie, dar care n'a trecut prin purgatoriu de intențiuni românești, mai înainte de a veni din Roma. A rămas papistaș pătimas, încât în capul lui nu putea să pătrundă ideea, că Românul are și ține la credința lui proprie — credința românească.”*)

La America a plecat cu gândul, să pună în praxă cunoștințele câștigate între zidurile Romei. Cearcă să convertească; predică contra bisericii ortodoxe, preamărind biserica catolică, cea „singură mântuitoare”; colaborează la „Catholicul American” și tipărește o broșură cu titlul „Spicuri din trecutului bisericii răsăritene” tot numai cu scop de convertire. În timp de doi ani de zile cât stă în America, înființează parohia din Alliance O. și administrează parohiile din Sharon Pa. și Joungetown O.

În 25 Iulie 1909 ia parte la sfințirea

înte, ca să fie cu atât mai amară și sfâșietoare.

Abia sunt zece zile decând însoțirăm cu lacrimi și jale pe unul din stâlpii societății noastre în cea mai de pe urmă a sa cale, pentruca astăzi să urmăim aceeași cale cernită, pentru un alt frate și nostru, tinărul profesor Dr. Ion Borcia, un vrednic și distinct muncitor pe terenul literelor și al învățământului public românesc.

Se părea o indispoziție trecătoare suferința junelui bărbat, o răseală mai ușoară după o iarnă grea și aspră. Dar ne-am înșelat amar, căci peste subrelele combinații omenești, ghempele morții i-a rupt firul vieții în floarea bărbăției și a activității sale rodnice și binefăcătoare.

Crud e când intră prin stejari
Năprasnică săcuri
De-abate... copaci mari
Din falnică pădure!..

(V. Alecsandri.)

Peste trei luni se vor împlini zece ani, decând s'a întors dela studiile sale universitare, în o vârstă fragedă de 22 de ani, laureat cu diploma doctoratului în filozofie: summa cum laude, dela universitatea din Lipsca, și a pășit pe cariera profesorală la școala civilă de fete a Asociațiunii. Era tinăr încă de vârstă, dar cu o calitate morală și intelectuală de o înaltă erudiție, cum rar se dau cazuri în sânul tinereții unui popor.

Cu neîntrecută râvnă și punctualitate exemplară începe munca sa devotată pe terenul învățământului. Și în acest spirit a continuat, demn și conștient, până la ultima sa răsuflare.

Nu voiu înceta a mărturisi în toate zilele vieții mele și cu cea mai adâncă recunoștință, că întotdeauna lecțiile sale erau o adevărată sărbătoare, luminată și încălzită de văpaia științei sale profunde și bogate. Analizele sale literare și estetice, ținute la un nivel înalt al culturii moderne literare, ca poveștile sale blânde și înțelepte, pătrunse de cele mai gingașe momente de educație morală și națională, vor fi o vecinică iconă de altar pentru cei ce l-au ascultat, fie ca elevi, fie ca prieteni sau colegi.

Ideile lui și graiurile lui, isvorite din adâncul unei convingeri luminate și senine, erau limpezi ca cristalul. Erau ca un fagure de miere pentru tinerele mătășite ale neamului nostru, pururea cuprinse în cadrelor unei modestii nobile și obligatoare.

Pe terenul acțiunilor publice pentru promovarea educației și culturii poporului român, luera cu însușire totdeauna între cei dintâi, inspirat și condus de cel mai sfânt ideal al poporului român. Ioana genialului nostru Eminescu ca bărbat de școală, zugrăvită de condeul său vrăj, e un neprețuit mărgăritar în literatura noastră pedagogică. Și luera cu zor, în vremea din urmă, ca secretarul Secției școlare a Asociațiunii, pentru... un vis neîmplinit, copil al suferinței — duioasa expresie a poetului — de jalea cui ne-au răposat și moșii și părinții. Luera, din îndemnul unui sentiment comun, pentru organizarea secțiunii școlare într-o corporațiune desăvârșită de Asociațiunea noastră, și, mai pe sus, deamădă de un stat profesoral conștient de vocațiunea sa în sânul unui popor cu aspirațiuni culturale.

O, și deacum toate acestea au încetat, căci graiul său a amuțit, și condeul său a obosit.

Nu mă sfiesc a mărturisi, că am plâns, nemângâiat am plâns, când m'am gândit la golul ce lasă'n urma sa acest tinăr bărbat, îndeosebi la catedra sa dela școala Asociațiunii.

petrei fundamentale a bisericii „Sf. Maria” din Joungetown O. prin Il. S. Farelli Ep. rom. cat. din Cleveland, apoi pleacă acasă spre a-și ocupa din nou catedra de profesor în Blaj.

Deodată cu plecarea pâr. Nicolescu, poporul salută cu multă bucurie pe alți doi preoți: Aurel Hătegan destinat pentru Cleveland și Ioan Pop destinat pentru Aurora Ill.

După sosirea acestora, s'a împlinit și un vis al tuturor oamenilor de bine din America. Indată ce doctorii de Roma au dispărut, a încetat și propagarea separatismului și urei confesionale. S'a coborât pacea în mijlocul nostru și muncind cu toții mână în mână, am propagat pretutindenea dragostea creștinească, care prinde rădăcini și în sufletele cele mai înțelenite. Pace între preoți, pace între credincioșii noștri, pace în biserică, progres pe toate căile. Pâr. Hătegan face niște frumoase colecte pe sama bisericii din Cleveland pe care o aflase îngropată în datorii, cu mai puțin succes administrează parohiile din So. Sharon și Alliance O., iar în Joungetown O. jefeste și îndeamnă cu toată puterea să se isprăvească biserica, care se și sfințește la 15

Mare a putut fi taina durerii sale, să lase în lacrimi și în atâtea jale: o mamă duioasă, soț e gingaș cu care abia începuse o viață senină, familiară, unchi și frați iubiți, colegi, pretini și elevi devoți, fără nici o mângăiere, numai un lung suspin al durerii pentru vremuri neuitate.

O scumpă comoară de viață sufletească, un scump iavor de bine și de lumină a apus pe nesimțite, fără vreme, în noianul tristei vecinici!

Fatal joc al sorții! Crunt destin pentru cei buni și nobili!.. Căci, așa sunt de puțini anii în ziua veacului!..

O, dormi în pace, Iubit Coleg, însoțit de glasul durerii noastre. Dormi în pace suflet blând, suflet senin, căci noi, câtă vreme vom fi purtați încă de valurile acestei vieți, nu vom înceta a șopti dulosul tău nume cu neprețuitul tău suvenir ce ne lasă și dincolo de mormânt.

Doamne, auzi rugăciunea mea, ascultă cererea mea, întru adevărul tău, auzi-mă întru dreptatea ta. Nu cu iușala mâinii Tale să ne cerți pe noi, căci cu inimă zdrobită cădem către Tine, milă și iertare cerșind.

Doamne, fă loc de odihnă acestui chemat dela noi, acestui fin înțelept, soț credincios, frate și pretin iubit, model de blândețe și de muncă stăruitoare în sânul poporului tău, mult obidat de însercările grele ce îndură mereu, căci Tu ești puterea și mărirea, acum și în veac, amin!

Din protopresbiterate.

Sinodul protopresb. al tractului Lupșa.

Ofenbaia, 11 Febr. v. 1912.

Sinodul protopresbiterat al tractului Lupșa s'a ținut aici în centrul la 3 l. o. Decursul vreau să i-l redau în câteva cuvinte.

Un sinod protopresbiterat totdeauna este eveniment pentru tractul respectiv, cum eveniment trebuie să fie sinodul parohial pentru comuna în care se ține, dacă nivelul celui este destul de înalt și dacă educația poporului s'a făcut cum trebuie, ca sinodul pentru popor să nu fie numai jăcărie de a constituționalismul, ci adevărat for spiritual, unde se frământă și se dau aripi ideilor, curentelor sănătoase la regenerarea poporului.

Sinodul tractului nostru trece în și în evenimentelor din tract cu atât mai vârtos, că are darul a schimba monotonia satelor, a produce oare care mișcare în și în intelectualii noștri, cari rar au ocazii a conveni în grupuri mai mărgoate, fiind, ca pretutindenea aproape, viața socială puțin dezvoltată în aceste părți. Domnii de oraș, cari au casine, biliarde, biblioteci, teatre, fel și fel de distracții și conveniri, nici nu știu câtă sete are un aștean după conveniri, cu cât dor așteaptă o convenire comună, cum este sinodul protopresbiterat. Multe au de comunicat în ședințe, dar poate și mai multe afară de ședințe — doi câte doi, în grupuri, ori și în totalitate. Aici nu-i mai leagă nici un fel de paragraf: cine, când și cum să-și scoată la iveală ce are pe inimă. Fecine are deplină slobozenie. De aceea nivelul astorfel de conversații nu odată este foarte înalt, cele auzite formează multă vreme aluatul din care se coace frământătura lucrărilor menite a schimba situația nefavorabilă a bisericii, școlii și a altor instituții ale neamului.

August 1910 cu multă pompă, luând parte și bucurându-se deopotrivă greco-catolicii și greco-orientalii.

Pâr. Ioan Pop, originar din Giula, comit. Cluj unul dintre cei mai de frunte preoți uniți de acasă, în urma etății sale, duce o viață mai retrasă, trăind mai mult numai pentru biserica și credincioșii săi din Aurora Ill. și căutând totdeauna a-și împlini cât mai mult chemarea de preot român.

Pe la începutul anului 1908, pe lângă preoții din Cleveland O. și Aurora Ill. mai aflăm în Scalp Level Pa. pe pâr. Alecsandru Pop din Negrești-Satmar, iarăși bărbat vrednic, care nici când n'a propagat idei catolice și care în 2 Februarie (1908) înființează parohia de acolo și începe zidirea bisericii, sfințită în 21 Septemvrie 1909.

Trăește și Sf. Sa retras, bucurându-se de stima credincioșilor săi, până la finea anului 1910, când trece la Joungetown O., unde funcționează și astăzi. Singurul păcat al pâr. Pop este, că — nu știu la a cui îndemn, a făcut în Scalp Level O. biserica, care nici decât nu samănă a biserică unită-românească.

(Va urma.)

Era să mă prea perd în filosofări. Le și las și trec la descrierea celor ce s'au petrecut în sinodul protopresbiterat din tractul Lupșei.

Precedând servicial bis., sinodul s'a întrunit în cancelaria protopresbiterat. Imediat după 9 ore a. m. numărul membrilor sinodali era aproape complet și protopopul Vasile Gan a putut să deschidă ședința cu următorul cuvânt presidial, care îl redau în întregime aici:

„Preanorât sinod protopresbiterat! E modă între oameni a purta pe buze frazele persoanelor celebre. Vorbele oamenilor mari — în formă de proverbe, maxime de viață etc. — devin bun spiritual pe seama societății, care le repetă. Circularea în mulțime a vorbelor oamenilor mari dovedește, că oamenii mari exprimă adevărurile eterne, ei sunt stegarii societății omenești. Propășirea, cum bine știm, numai așa se și poate face, că genii stau în frunte, iar gregarii — noi obștea — mergem după ei, cum oastea bine disciplinată urmează comandanților săi.

Avut-a și neamul nostru genii, cari au croit drumuri nouă în agraal sufleteș al neamului. Strălucit între străluciți este poetul-filosof M. Eminescu. Nu greșeam mult, dacă zic, că societatea română a timpului mai nou stă sub influința spirituală a poetului Eminescu. De aceea și sunt lăpăte multe fraze de ale sale. Nici una însă nu e așa des folosită ca aceasta: Toate-s vechi și nouă-s toate! Zic așa oamenii politici, vîind a demonstra, că noile curente din societate totdeauna sunt efluxul altora mai vechi; zic așa istoricii, cari cu fraza caută a arăta cauzele evenimentelor ce le analizează, și zic poezii ce — adăvărât în altă formă — aceleași doruri, aceleași patimi le cântă cari au frământat și creerii vechiului Homer. Nu se lasă pe jos filosoful. Rosteghe și el: Toate-s vechi și nouă-s toate! Filosoful prin frază vede dovedit fatalismul, căruia toate lucrurile din lume se supun. Ce să zic de bisericiani? Și ei repetă: Toate-s vechi și nouă-s toate! Glasul poetului pentru bisericiani este parafrazarea cuvintelor Apostolului Pavel, care esclamă: Întru început Tu Doamne pământul ai întemeiat, și lucrul mâinilor Tale sunt cerurile. Acele vor peri, iar Tu rămâi. Și toate ce o haină se vor învechi, și ce pe un vestmânt le vei învâli și se vor schimba, iar Tu același ești și anii Tăi nu se vor împuțina! (Evrei 1, 10-12). Teologii, va să zică, în vorbele poetului află exprimată ideea eternității — în formă poetică. În termeni reali și plini de simț ne spune poetul, că aceeași zi și aceeași noapte a fost ieri și azi; acelaș soare a luminat din vechi și va lumina în veac; și că privind la măreția cerului înstelat, aceeaș boltă minunată cerească ne umple de fiori dulci, cari și profetul i-a pus în gură esclamația: Mare ești Doamne și minunate sunt lucrurile Tale! Cu un cuvânt, în conștientare cu scriptura ne dumerește poetul, că în acelaș fel se strecoară anotimpurile, că între perondarea anilor nici o deosebire nu e între acum și începutul începuturilor.

Profundă, sublimă concepție. Sublimitatea devine frapantă și din alt punct de vedere, de capitală importanță. Dacă prezentul este trecut și trecutul prezent — de ce nu ne plătisește monotonia vicțiilor? De ce evenimentele ce se perondază în esență aceleași — ne proșură interes, ba au pentru noi timbrul noutății? Răspunsul poetului, cuprins în vorbele: „și nouă-s toate”, se poate reda astfel: În înțeles psihologic și real, astăzi nu este ieri și ieri nu este mâine. Eri evenimentele și-au avut locul și periștile lor, astăzi aceleași întâmplări și fapte se repătesc înaintea altor martori, au alte legături, altă tenziune. Tenziunea, variația mediului și periștilor sunt cele ce proșură nouă și nouă elemente gândirii și esență interesul spiritual față de evenimente și împrumută nota „noutății” în gândirile omenești.

Care va să zică curente spirituale ce-și fac mersul în sinul societății și o determină în acțiunile ei, sunt efluxul gândirii omenești, cărei elementele de judecată le dă privirea lucrurilor din lume din deosebit punct de vedere cum a fost până acum, sau cum am zice cu alte vorbe: curente nouă nu sunt alt ceva, decât scoaterea la iveală a adevărilor, cari de când e lumea au existat, însă înaintașilor li-au rămas necunoscute.

Fraza: Toate-s vechi și nouă-s toate! vrea cu alte cuvinte să îndrume așormoni bine lucrurile, a scoate în relief ideile primenitoare (le putem numi nouă, deși ca lumea sunt de vechi), cari apoi cu puterea sucului de primăvară din erburi să-și facă cursul triumfal, regenerator în arterele societății.

La momentul acesta psihologie (il pot numi și filosofie) culminează fraza eminesciană și de aceea și-a făcut cursul său spiritual atât de repede la toți inteligenții neamului, făcând tot așa des uz de ea,

*) „Românul” Nr. 13 a. VII.

cum se face și de cea alui Shakespeare: a fi, sau a nu fi!

Domnilor! Dacă nu ați pus încă, sunt sigur veți pune acum întrebarea: Ce au a face chestiile filozofice cu întrunirea noastră sinodală? Spre a vă da răspuns, dați-mi voie a pune și eu câteva întrebări: De ce treabă sunt alegerile la sinod? De ce ne trebuiesc deputați noi tot la trei ani? Nu se putea oare face treaba și așa, ca cei odată aleși să rămână până la sfârșitul vieții tot deputați? S'ar cruța spese, agitații electorale, ba și unele sfâșieri în partide, ce vin ca urmări din agitațiile electorale... În sinodul protopopesc, cum știm, „toate-s vechi”. Aceleași rapoarte se pertractează an de an, după același calendar, după desbaterile și aceleași chestii se resoală. De ce să se mai facă alegeri? Ce caută deputații noi în sinod, când aceeași fază ce au făcut cei vechi?

Răspunsul la întrebările ce vă pun, la sigur o iau, acesta este: Au fost de lipsă alegeri nouă și agitațiile electorale, ca să se frământă ideile, să se aducă și alte persoane la suprafață, cari reprezintă nouă energii și pun nouă idei în circulație. Fără nouă energii, nouă idei, instituția sinodală cade în apatie, nu mai produce roade, ca și pomul la a cărui rădăcină nu se sapă tot mereu. Alegerile, agitațiile electorale nu sunt nici odată prea scumpe, pentru că ele produc viață, cum înviează apa în mișcare.

Suntem deplin înțeleși. Dvoastră susțineți, că alegerile nouă au darul premerinilor. Aceasta v'am dovedit-o și eu în filosofia mea cu: Toate-s vechi și nouă-s toate! V'am arătat, că vieții dă farmec scoateră la iveală a nouălor și nouălor adevăruri, de aceea devine atât de necesară munca spirituală ce scrutează adevărurile.

Dacă acesta este adevăr (și mare adevăr se cuprinde aci), două concluziuni ni se impun:

a) Să păstrăm cuvenita evlavie față de marele Șaguna, care în orânduirea alegerilor periodice bisericești a văzut asigurată primenirea bisericii naționale române.

b) Dvoastră, cari nu numai ați eșit din frământări electorale, ci 1/3 parte din membrii sinodului și sunteți oameni cu totul noi aici, datori sunteți a dovedi prin ținuta din acest sinod, că și puneți în circulație idei nouă și le și duceți în îndeplinire — cu energia bărbaților ce nu cunoșc nici un obstacol.

În această speranță vă salut și ședința sinodului protopopesc o declar de desohisă. (Va urma).

Din Alba-Iulia.

Concert și teatru

Concertul, împreună cu producțiune teatrală, dat în 12 Februarie p. 1912, a reușit, pe cum s'a așteptat, atât din punct de vedere moral, cât și material.

Munca extrașcolară a d-lui învățător Ilie Mihalai, care cu un zel vrednic de toată lauda și recunoștința a instruit corul, și-a adus roadele sale îmbelșugate, mulțumind pretenziunile O. publico participant și aducând un câștig frumos școlăiei.

Venitul brut a fost de 568 coroane. Cântările corale „Resunetul Ardealului” și „Lugosana”, ambele de Vidu, executate a capela, au reușit admirabil.

Aici numai atâta observ, că s'a simțit lipsa vechilor coriști, cu voci le lor frumoase și instruite, și ar fi mare păcat, dacă ar deveni nepăsători și pe mai departe pentru astfel de ocupațiune frumoasă, care pentru ei ar fi și ar trebui să fie o d'strașie nobilă și instructivă, iar pentru poporul nostru din Alba-Iulia față și mândrie, precum era și în trecut corul din Alba-Iulia Maieri.

Piesa teatrală în 4 acte și un tablou, „Moise Păcurariu”, a reușit foarte bine. Au eșolat în joc următorii: Ioan Șerban, N. Șeșian, Iosif Perian, Dumitru Șerban, Domnica Corman, învățătorul Pinteș și Săftica Străjan.

Pe mine m'a încântat mult atât conținutul piesei, din care fiecare pătură a societății române poate trage învățătură folositoare, cât și jocul diletanților, cari au fost toți țărani, înocând din inimă le zice din cele esperiate: Înainte dragii mei, și ascultați de conducătorii naturali, de preot și învățător, că înaintarea voastră va fi sigură!

Cred, că nu jignese simțul de modestie al prietenului Florian Rusanu, înflătorul acestor fel de mișcări culturale române în acest oraș, când îi aduc laudă și recunoștință, mai ales, că dă este cel ce se pricepe la instruirea producțiilor teatrale și cere a instruit și teatrul acesta.

În fuga condeiului mi-am notat și pe unele dintre stimulate familii participante, rugând de scuze pe cei ce eventual îi voi

fi scăpat din vedere: Stim. Familie I. Falea dir. de bancă, Dr. Ioan Pop adv., Dr. Ioan Marciac adv., Dr. Camil Velican adv., Dr. R. Patîșia adv., R. Patîșia adv., Dr. Z. Muntean adv., N. Nestor of. la tribunal, Dr. N. Mantean cand. de adv., V. Vlaș farmacist, A. Stoica inginer, A. Velican comerciant, V. Velican of. de dare, N. Cădăriu casar de bancă T. Lobonțiu mare proprietar în Alba-Iulia și V. Pop not. cercual în Hăpria. Un participant.

Expoziția doamnei Maria Cosma.

Cumcă publicul nostru înțelege rostul expoziției doamnei Maria Cosma, și știe să aprecieze meritele pe cari și le-a câștigat doamna Cosma, se poate vedea și din următoarea scrisoare, pe care doamna Cosma a primit-o zilele trecute din Bistrița:

„Venerată Doamnă! Românii de pretutindeni urmăresc cu vie recunoștință eminenta lucrare culturală ce săvârșiți, conducând și sprijinind de ani îndelungați în fruntea instituțiilor noastre culturale din Sibiu, cum e: Reuniunea femeilor române, Școala reuniunii, Școala de menaj, Școala de industrie casnică ș. a., cu o competență indiscutabilă, cu un spirit de jertfă și cu o perseverență neobosită, care ridică tot mai sus nivelul nostru cultural românesc și care stoarce admirația noastră a tuturor, ba chiar a străinilor. Dar această operă culturală românească merită și așteaptă sprijinul material și moral al publicului nostru de pretutindeni. Pătruns de aceste sentimente institutul „Coroana” vă transmite modesta sumă de 50 coroane pentru scopul servit de mult apreciată Expoziție de industrie casnică ce anume ați desohis, rugându-vă a nu privi la miclea sumei oferite, ci la profunda venerațiune ce vă nutrim pentru tot ce ați prestat într-o viață întreagă culturalei neamului nostru. Dumnezu să vă țină în deplină sănătate cu familia Dvoastră întreagă mulți, mulți ani fericiți, mereu servind destinele culturii noastre amenințate. Bistrița, 1912 Martie 11. Cu profundă stimă, „Coroana” institut de credit și economii, societate acționară, Bistrița: Tripon m. p. Chiffa m. p.”

NOUTĂȚI.

Personal. Escelența Sa, Înalt-preasfințitul Domn Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Meșianu, a sosit azi dimineață acasă, la reședință, venind din Budapesta, unde a participat la ședințele reprezentanței fundațiunii Gozsdu.

Numire. Maiestatea Sa monarhul a acordat președintelui de tribunal din Sibiu, dlui Dr. Liviu Lemény, titlul și caracterul unui judecător de curie.

Liber. Domnul Octavian Goga a eșit ieri, Joi, din temnița de stat din Seghedin, împlinindu-și pedeapsa distată în procesele de presă pentru agitație.

Sistarea „Tribunei”. În urma înțelegerii legate între proprietarii „Tribunei” din Arad și membrii comitetului național român, ziarul „Tribuna” a apărut Marti mai pe urmă, sistându-și apariția.

Spesele încoronării. Cum se știe, regele George V. al Angliei a fost încoronat cu mari festivități ca împărat al Indiei. Festivitățile acestor, a căror socoteală s'a făcut zilele acestor, au costat peste 15 milioane de coroane.

Milioane în fum. Regia monopolului tutunurilor a publicat darea de seamă despre consumarea fabricatelor sale în Noembrie 1911. S'au încasat aproape 127 milioane de coroane, cu vre o zece milioane mai mult decât în același period al anului trecut.

Târg în Sibiu. În zilele de 1 și 2 April p. a. o. se va ținea în Sibiu al douăzeci și treilea târg periodic de vite de prăsilă. Târgul este subvenționat de stat și de comitat, și e împreună cu acordarea de premii în bani și diplome de recunoștință.

Socoteala în florini e oprită. Cu ziua de 15 Martie 1912, conform ordinațiunii ministrului de finanțe și pe temeiul §-ului 7 din art. de lege XX. al anului 1912 în duștrășii și comercianții de pe întreg teritorial țării noastre au să întrebuințeze în socotelele lor menite pentru public numai valuta în coroane. Cine calcă dispoziția aceasta, poate să fie pedepsit cu o amendă până la două sute de coroane.

Membrii corpului profesoral al seminarului arhidiecezan „Andreian”, în loc de comună pe siriul profesoralului Dr. Ioan Borgia dela școala civilă de fete a „Asociațiunii pentru literatură română și cultura poporului român” au contribuit suma de 30 cor. pentru a se cumpăra haine elevilor straci dela școala de aplicație a seminarului, la sărbătorile Nașterii Domnului.

Cancelaria advocațională a mult regretatului Dr. Liviu de Lemény, a trecut, prin cumpărare, în proprietatea tinerului și harnicului avocat Dr. C. Bucșan din Sibiu.

Statuia lui Homer. Împăratul Wilhelm al Germaniei a cumpărat din Atena o frumoasă statuie de marmură, care înfățișează pe autorul Iliadei și al Odiseei, pe ilustrul Homer. Statuia, în mărime naturală, va fi așezată în curtea castelului Achilleion de pe insula Corfu, și anume față în față cu monumentalul lui Achile.

Mulțămă. Marele binefăcător al neamului românesc dl Vasile de Stroescu, a binevoit a dăru pentru edificarea școlii confesionale gr. or. române din Stăna (tr. prot. Uguraz) suma de 500 cor. În numele parohienilor mei exprim ilustrului donator profunde mulțămiri. Stăna, 28 Februarie 1912. George Olariu, preot.

În urma beuturii. În comuna Ghioro, lângă Arad, au murit doi țărani, cari beuseră rachiu într-o căroșumă din sat. Se crede, că rachiu ar fi conținut alcool metili.

Explozie. Duminecă seara a explodat într'una din străzile Budapestei o cutie de scrisori. Din noroie, în momentul exploziei, nu se găsea nimeni în apropiere. Cutia de fier a fost sfărmată în bucăți și aruncată la distanță. Cercetarea a constat, că cineva a pus în cutie o cartușă de dinamită, care a explodat cu ajutorul unei fășii de hârtii aprinse; faptuitorul a avut timp să se retragă în siguranță. Poliția cercetează.

Un film aruncat în râu. Poliția parisiană a confiscat un film, care conținea numeroase scene imorale. De oarece filmul avea o lungime cu devărat chilometrică (nu mai puțin de 25 km.), poliția neștiind ce să facă cu această uriașă masă de murdărie, a hotărât să o arunce în Sena. Câțiva agenți au plecat într-o lăcăș spre insula Vert Galant și au eșfundat însetătorul filmul în valuri. Cu acest prilej s'a produs un incident hazliu: Un ofițier zeloz, trecând din întâmplare pe acolo, era să aresteze pe agenți, cari nu ru luat în seamă opreliștea de a lăpăda murdării în apa Senei.

Mare foamete în Rusia. Foametea din împărăția rusească ia proporții tot mai înfricoșătoare. În guvernamentul Samara 9000 de persoane n'au ce mânca. Tifosul și scorbutul seceră zilnic multe vieți omenești. Ajutorul guvernamentelor învecinate este foarte neînsemnat.

Dela universitatea din Cernăuți. În semestrul de iarnă al anului școlar curent universitatea din Cernăuți a fost cercetată de 1232 studenți, între cari sunt 312 români, 455 evrei, 187 ruși, 187 poloni, 80 germani (cu evrei cu tot) 614. După localități sunt 907 din Bucovina, 75 din România, 11 din Ungaria, 195 din Galiția, restul din alte țări.

Greva orbilor. O curioasă grevă s'a declarat Duminecă dimineață la Vatra Luminosă din capitala română. Patruzei și cinci de orbi au părăsit institutul și s'au dus în grădina Cismigiu, declarând grevă din cauza tratamentului rău din azil. Un inspector de poliție a sfătuit pe greviști să se întoarcă la institut, promițând că li se va face dreptate. În urma sfaturilor primite orbii s'au reforsat acasă. Se va face o anchetă în afacerea aceasta.

Monete romane. În comuna Auxerre din Franța un țăran lucrând pământul a dat de o oală cu patru mii de monete romane de aur și aramă. Descoperirea se consideră ca una dintre cele mai extraordinare.

Apostol desculț. Poliția din Arad a deținut pe un bătrân, care pribegea pe străzi desculț și cu capul gol. Acuzat, că cerșetorește fără a avea permisie, a declarat că nu cerșete delă nimeni nimio, ci numai primește darurile ce i se ofer de bună voie. Se ocupă cu afaceri de misiunar, și de aceea outrează țara desculț și în capul gol. Numele misionarului este Ilie Nistor din comuna Șugeg a comitatului Sibiu. În comună are familie și o mică avere. Poliția l-a invitat să părăsească Aradul.

Nouă însoțire de credit Raiffeisen în comitatul Târnava mare. Tribunalul r. din E. abatoale a luat cu aprobare la cunoștință statutele însoțirii de credit „Frăția” din Uagra. Însoțire, care ederează la înființarea centrală, coateplată de Reuniunea noastră egrișoară, își începe în curând activitatea binefăcătoare.

Stampilarea epistolelor. Ministrul nostru de comerț a dat oficiilor poștale un ordin, ca pe viitor toate epistolele să fie legibil stampilate, — având în vedere, că mai ales în cazuri de procese este adeseori de importanță hotărătoare, când și unde s'a adresat o scrisoare oarecare.

Executat. Uoigașul dela Edelény, Regula Ede, osândit la moarte de curtea cu jurați din Mișcolț, în considerare că cererea de grațiere nu i s'a înouvințat, a fost executat Mierouri dimineața în curtea tribunalului dela Mișcolț.

Osândire. Tribunalul din Pressburg a condamnat la moarte pe uoigașul Iosif Benes, care a stăns viața femeii Németh și a ficei acesteia, jăfuindu-le de banii adunați în o mică tutungerie a orașului.

Dela Ocna Sibiului. Direcțiunea băilor din Ocna arușă, ca sezonul din anul acesta își va lua începutul cu ziua de 15 Mai și va dura până la 15 Septembrie. Sezonul principal ține din 16 Iunie până în 15 August.

Mulțămă. Subscrierul paroh în numele comitetului parohial, precum și el tuturor credincioșilor din Sebeșul superior, mă simțes plăcut îndatorat a exprima On. Institut de credit și economii din Sebeșul inferior „Iavorul” cele mai călduroase mulțămiri pentru darul de 50 cor. făcut bisericii noastre spre scopuri școlare. Tot asemenea mulțămesc bunului creștin Simeon Bacurensin, comerciant în Târgoviște, originar din Sebeșul inferior, pentru o candelă de argint masiv cu trei sfeșnice donată bisericii noastre spre a se pune în sf. Altariu. Sebeșul superior, în 26 Februarie v. 1912. Ioan Mateiu, paroh ort. rom.

Pentru multe dovezi de sinceră participare la durerea noastră ce am îndurat prin pierderea iubitelui nostru Dr. Ion Borgia, exprimăm tuturor pe calea aceasta adânc simțirele noastre mulțumite.

Sibiu, 2 Martie 1912.

Familiiile Borgia și Siandru.

Dela sate.

Petrecerea din Hendorf.

Tinerimea noastră din Hendorf ni-a făcut din seara de 3 Sfinți o seară neuitată, atât pentru noi, cât și pentru oaspeții din jur, aranjând un concert cu reprezentațiune teatrală, care a reușit destul de bine și a fost cercetat de un public numărös din loc și jur.

De vro 3-4 ani n'a avut această tinerime norocirea, de a-și încălzi sufletul, cu vro producție, prin care să se mai lumineze, dar având acum în frunte pe tinarul și harnicul preot Andreiu Moldovan, care de când a venit în mijlocul nostru, își dă toată osteneala pentru tot ce e bun, nobil și românesc, înocpe tinerimea noastră a da nouă semne de viață.

Am avut o deosebită bucurie sufletească prin această aranjare de producție, pentru a cărei izbândă, morală și materială, ne bucurăm, și suntem de credință, că prin modestele noastre prestațiuni, și noi oameni din popor, ca talpă a neamului, am adăus o zală cât de micuță la marele lanț cultural, ce trebuie să lege inimile tuturor, cari voiesc a înainta.

Concertul dat a fost compus din următoarele bucăți corale „Pe-al nostru steag”, „Spune mândro mui h'i tale”, „Iozadar a-lerg pământul” și „Morariul” care la cererea publicului s'a executat de nou. S'a predat apoi hazlia piesă „Nunta țiganului” de E. Suciu, care a produs mult haz.

Venitul acestei petreceri a fost destinat pentru sporirea bibliotecii parohiale.

La urmă s'au jucat jocurile noastre naționale Călușeral și Bătute, cari au fost admirate mai ales de publicul străin. După acestea ne-am dus fiecare la ale noastre, cu dorință, ca cât de des să putem lua parte la astfel de producții frumoase și instructive.

Un participant.

Ad Nr. 11760/911 Epitr.

(69) 3-3

Licitațiune.

Consistorul arhidiecezan completează zidirea fostului palat Habermann — din Sibiu — cu un **edificiu nou** cu 3 etaje, în care se va instala un hotel modern cu 80 camere bine mobilate, locuință pentru hotelier, încălzire centrală, ascensoriu (Lift) — sală de prânzit, grădină de iarnă acoperită, toate în legătură cu cafeneaua care încă poate să o arândeze la 1 Iuliu 1915.

Pentru instalațiile aceste căutam un antreprenor, care va avea să-și înainteze oferta până la 28 Martie a. c., iar însuși hotelul îl va lua în primire și folosință numai în 1 August 1913 st. n.

Arândă anuală este cel puțin 53.000 coroane și ofertele sunt a se trimite la Consistorul arhidiecezan însoțite de un revers că au depus garanță (vadiu) de 13-14.000 cor. în hârtii de valoare la institutele „Albina” ori „Lumina” din Sibiu. Vadiul depus se va întregi la suma întreagă a arândei anuale.

Consistorul își rezervă dreptul de a alege dintre oferenti pe cari îi convine, eventual de a escrie o licitație nouă.

Sibiu, din ședința senatului episcopesc ținută la 13/26 Februarie 1912.

Consistorul arhidiecezan.

0 domnișoară germană

tinere de 21 ani, născută în Germania din familie bună, caută un post ca însoțitoare de voiaj, ori ca bonă pentru România, salar după învoială. (74) 1-3

Ofertele sunt rugate sub „Nr. 200” la administrația acestei foi.

Se caută un tinăr cu cunoștințe comerciale pentru biroul unei fabrici ca

Correspondent

pentru limba maghiară și română, care să aibă și scrisoare caligrafică și recomandări bune.

Ofertele au a se adresa sub **condițiune stabilă** la administrația acestei foi. (68) 3-3

Aviz.

☛ Să sprijinim arta română. ☛

Aduc la cunoștință on public, că după un serios studiu ce am făcut bisericilor mari, cu ajutorul Prea Ven. Consistor din Sibiu, m'am stabilit în comuna mea Agârbiciu, tr. Mediaș, unde primesc în lucrare orice pictură în ulei fin, ca: Iconostase, orice icoane și mărimi, cruci, prapori, hramuri pentru școli, praznicare, ori ce renoiri — tot felul de aurituri până la cel mai fin aur veritabil, cu prețurile ele mai favorabile. În timpul de toamnă și iarnă ori ce icoane portative (mobile) care le pot executa acasă, le lucrez cu preț foarte moderat.

Pentru lucrurile mele posed numeroase atestate de mulțumire.

Cu deosebită stimă

Nicolae Baci,

(46) 5—

pictor bisericesc.
(Agârbiciu—Sz. Egerbegy).**Monografia**

institului seminariāl teologic-pedagogic „Andreian”

al

arhidiecezei gr.-or. rom. din Transilvania de

Dr. Eusebiu R. Roșca,
director.

Se poate procura dela Librăria arhidiecezană din Sibiu sau dela autor cu prețul: Broșată 3 cor. 60 fil. Legată 4 cor. Porto poștal 30 fil.

Redactor responsabil Teodor V. Păcățian.

Bănci de școală

se pregătesc în diferite sisteme, pe deplin corăspunzătoare, conform cerințelor igienice. Modelele se pot vedea în fabrica pentru bănci de școală a lui

(19)

5-24

Wilhelm Connerth

Sibiu, Strada Gușteriții 53.

Birou de informații.

Cunoscând multe lipsuri ale publicului românesc din provincie, m'am hotărât să deschid în **Budapesta birou de informații** și

Agentură românească.

Orice informație relativ la petițiile înaintate la ministrii și la alte foruri, orice informații comerciale și în general în orice cauză dau în răstimp de 2-3 zile ori și cui, rezolvând toate chestiile în modul cel mai cinstit.

Urg tez rezolvirea petițiilor. Vorbes în persoană cu referențel cauzei și rog rezolvire favorabilă.

Fac tot felul de mijlociri comerciale și comande.

Prețuri moderate, serviciu prompt, informații detaliate.

La aviz aștept la gară.

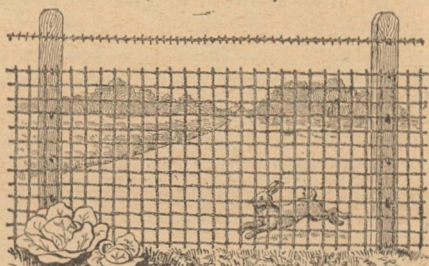
L. Olariu,

(73) 1-5

Budapest, Lajos-utca 141 III/19.

☛ Garduri colosal de ieftine! ☛
Invențiune senzațională.

Afară din cale practică!

Manipulare foarte ușoară!

Nenumărate scrisori de recunoștință dovedesc perfecțiunea neîntre- Impletituri-Hungaria. Se face năcută a patent. — mă suflată de zinc.

Prețul per metru quadrat 30 bani și mai mult.

A se comanda la singurul fabricant:

Alexandru Haidekker

Fabrică de grății, impletituri și gard. de sârmă.

Budapest VIII. Üllői-ut 48/82.

☛ Serviciu ieftin, prompt și conștient. ☛
☛ Catalog ilustrat gratuit și franco. ☛

(32) 3-10

Városmajor-Sanatorium și Hydrotherapie

26 odăi aranjate foarte modern, supraveghiere medicală constantă.

Telephon 88-89

Birou central, stabiliment medical:

Budapesta, Ferencz-körut 29

Consultațiuni dela orele 8-9 a. m. și 4-5 p. m.

[448] 55— Director-șef

Dr. Cosmutza.**Papier à Cigarettes****ABADIE****PARIS**

se capătă în toate tutungeriile.

124 b) 19—

O vai!

La tusă, răgușală și mucărie ajută repede și sigur.

Trăiască!

„Pastilele de-piept ale lui Egger“

au gust bun, și nu influențează asupra apetitului.

Un carton 1 coroană și 2 coroane.

Carton de probă 50 bani.

Deposit general și de expedare:

O să mă înnece această tusă rea!

Farmacia „Reichspalatin“.

Budapesta, VI. Váci-körut 17

Pastilele de piept ale lui Egger m'an scăpat repede!

Se găsește în Sibiu la: Guido Fabritius, Carol Morscher, Carol Müller, E. Rummler, Carol Priessel, Au- (372) 25-26 gust Teutsch; în Sebeș la: Wilhelm Lederhiller, Ludwig Binder, farmacia.

Cruțați și Vă încercați norocul!In 1 Aprilie va fi tragerea proxima a **lozurilor de Tisa**cari afară de 2 câștiguri principale de câte **Cor. 180,000.—** mai au câștiguri în suma totală de:**Cor. 2.300,000.—** în fiecare an și aduc pe lângă toate acestea și **4% int.**De prezent vindem aceste lozuri pe **48** rate lunare de câte **10 coroane.**

Ultima tragere va fi în 1930 până la care termin tot lozul trebuie să se tragă necondiționat cu câștig.

Nici un risic! Toate casselle statului primesc aceste lozuri ca cautiune. — Valoarea lor crește din zi în zi.

Deja după solvirea ratei prime participă cumpărătorul, — pe baza listei de rate ce i se estradă cu reînțoarcerea poștei, — la toate tragerile, iar câștigurile sunt în întregime încă ale lui.

Rata primă Vă rugăm a ne-o asigna prin mandat postal pentru asignarea celorlalte rate punem la dispoziția cumpărătorilor cecuri postale.

Prospecte și explicări trimitem la cerere gratis și franco.

Se caută agenți contra proviziune mare.

Ústredná Banca Účastinný Spolok,**Budapest V., Sas-u. 24 sz.**

(70) 1-3

Vindem apoi de prezent:

1 buc. loz dela „Banca Hipotecară Ungară” pe 40 rate à 6.75 cor. cu **6 trageri** anual și cu câștigul cel mai mare din lume de **Cor. 1.000,000.—**

NB. La proxima tragere din

25 Aprilie se va sorți câștigul de **Cor. 300,000.—**

1 buc. loz dela „Pesti Házai” pe 36 rate à 5.— coroane cu **3 trageri** anual și cu câșt. principal de **C. 400,000.—**

NB. La tragerea proxima din

5 Iunie se va sorți câștigul de **Cor. 200,000.—**

Români! Replantați viile cu altoi dela firmă română!

„Mugurul“

însoțire economică, Elisabetopole (Erzsébetváros) Kisküküllő vármegye.

Altoi de vie

calitate distinsă pe lângă prețurile cele mai moderate, soiuri de vin și de masă, viță americană cu și fără rădăcină, ochiuri de altoit, viță europeană cu rădăcină

se află de vânzare la

Insoțirea economică

„Mugurul“

Elisabetopole (Erzsébetváros) Kisküküllő vm.

(455)

Material disponibil în altoi peste

27—

trei (3) milioane.

Școalele noastre de altoi n'au fost atacate de peronosporă.

Altoii sunt desvoltați la perfecțiune!

La cumpărări pe credit cele mai ușoare condiții de plată!

La cerere prețurent și instrucțiuni gratis și franco!

Români! Trimiteți băieții la cursul practic de altoit!

Editura și tiparul tipografiei arhidiecezane.